

Groep A-streptokokken

1. Introductie

Groep A-streptokok-infecties behoren tot de meest voorkomende infecties bij de mens, met name bij kinderen. Groep A-streptokok is een bacterie die wordt overgedragen via druppelinfectie. De geïnfecteerde persoon verspreidt door hoesten of niezen virushoudende druppeltjes in de lucht, die door een potentieel slachtoffer worden ingeademd. Na 2 tot 5 dagen incubatietijd treden de gevolgen op.

Hoewel de infecties over het algemeen van korte duur en mild van aard zijn, kunnen deze soms levensbedreigend zijn, zoals kraamvrouwenkoorts en sepsis. Roodvonk, krentenbaard (impetigo) en keelontsteking zijn aandoeningen, die ook veroorzaakt kunnen worden door de Groep A-streptokok.

Als kraamvrouwen worden besmet, kan er kraamvrouwenkoorts optreden. Dit komt bij 2% van de besmette kraamvrouwen voor. Het is een ernstige en soms niet op tijd gesignaleerde infectie, die in het meest ernstige geval kan leiden tot een bloedvergiftiging (sepsis) en overlijden. Bij 1% van de geïnfecteerde vrouwen ontwikkelt de infectie zich tot een agressieve aandoening met een zeer snel en ernstig verloop. De besmettelijke periode van Groep A-streptokokken duurt 10-21 dagen.

Zuigelingen tot ongeveer 6 maanden, die meestal nog gebrekkig antistoffen vormen, krijgen vooral een infectie van de neus- en keelholte zonder verdere verbreiding van de infectie. Het is onduidelijk waardoor de streptokok bij hen zo weinig risico geeft. Misschien is er sprake van passieve immuniteit door de antibacteriële antistoffen van de moeder.

2. Doel & resultaat

De kraamverzorgende herkent signalen, die mogelijk duiden op een infectie door Groep A-Streptokokken en informeert hierover direct de verloskundige of belt 112.

3. Doelgroep/toepassingsgebied

Kraamvrouwen en pasgeborenen.

4. Verantwoordelijkheden

De kraamverzorgende is verantwoordelijk voor het dagelijks observeren van de kraamvrouw en de pasgeborene en het signaleren van veranderingen in hun gezondheidstoestand. Zij bespreekt deze met de verloskundige en roept indien nodig acuut hulp in.

Groep A-streptokokken	Vastgesteld d.d.: 01-09-2018
Documenteigenaar: KCKZ	Evaluatie d.d.: 01-09-2019
Versie: 1.0	Pagina 1 van 3

5. Benodigdheden

Kraamzorgdossier

6. Werkwijze

Taken kraamverzorgende

- Zorg voor een goede hygiëne om besmetting met Groep A-streptokokken te voorkomen (zie Zorgprotocol Hygiënisch werken);
- Adviseer de kraamvrouw om zieke vrienden of familieleden niet op kraambezoek te laten komen.
- Laat kinderen met roodvonk of krentenbaard in geen geval in dezelfde ruimte als de kraamvrouw of de pasgeborene verblijven.
- Meld bij de verloskundige of huisarts als je hoort dat de kraamvrouw voor de bevalling in contact is geweest met roodvonk.
- Meld bij de verloskundige of huisarts als er bij moeder of kind verschijnselen van roodvonk optreden.
- Roep bij elk 'niet-pluis-gevoel' bij de eerste tekenen (ook bij twijfel) hulp in van de verloskundige of de huisarts. Dan kan tijdig een antibioticum toegediend worden. Er zijn antibiotica waarbij de kraamvrouw gewoon borstvoeding kan blijven geven. Als er sprake is van een bloedvergiftiging (sepsis) zal de kraamvrouw in het ziekenhuis worden opgenomen.
- Let op de volgende (combinatie van) verschijnselen om roodvonk te signaleren:
 - keelpijn, gevolgd door koorts en koude rillingen;
 - bleek om de mond en hoogrode wangen;
 - eerst een witte tong, dan rood met gezwollen papillen;
 - huiduitslag in de vorm van rozerode vlekken met harde puntjes, vooral zichtbaar op de buik, de zijkanten van de borstkas en in de huidplooien van oksels en liezen.
- Let op de eerst tekenen van kraamvrouwenkoorts bestaan uit:
 - koorts, rillingen;
 - zich beroerd voelen (algehele malaise);
 - buikpijn;
 - een snelle ademhaling of kortademig;
 - abnormale afscheiding, toename van vloeien;
 - soms treedt 2 dagen na de bevalling plotselinge pijn aan de baarmoeder op.

7. Verslaglegging

Kraamzorgdossier

8. Bijlagen en/of referenties

- [LCI-richtlijn Groep A-streptokokkeninfectie \(RIVM, 2011\)](#)

Groep A-streptokokken	Vastgesteld d.d.: 01-09-2018
Documenteigenaar: KCKZ	Evaluatie d.d.: 01-09-2019
Versie: 1.0	Pagina 2 van 3

- Zorgprotocol Hygiënisch werken (KCKZ, 2018)

Groep A-streptokokken	Vastgesteld d.d.: 01-09-2018
Documenteigenaar: KCKZ	Evaluatie d.d.: 01-09-2019
Versie: 1.0	Pagina 3 van 3